

Puutarhamarttailua

KESÄKUKAT

KYLVETÄÄN KUKKIA SIEMENESTÄ

Marttaliitto 2020

KESÄKUKAT KUKKIVAT YHDEN KESÄN

- Kesäkukat ovat yksivuotisia kukkia. Siemenet kylvetään keväällä. Kasvit kasvavat ja kukkivat kesän aikana ja lakastuvat myöhäissyksyllä.
- Hitaasti kasvavat kesäkukkalajit taimikasvatetaan sisällä ja taimet istutetaan keväällä ulos. Osa lajeista ehtii kukkia myös suoraan ulos kylvettyinä.
- Tutustumme tässä esityksessä suoraan ulos kylvettäviin helppohoitoisiin kesäkukkalajeihin.

Kesäkukkapenkki suunnitellaan joka vuosi uudelleen.
Kuvassa kosmoskukka.

KESÄKUKKIA ON HELPPO KASVATTA

- Siemeniä voi kylvää suoraan ruukkuihin, parvekelaatikoihin, viljelylaatikoihin ja pihan kasviryhmiin.
- Kylvökukat viihtyvät hyvin myös kasvimaan reunassa. Auringonkukka ja kehäkukka sopivat myös viherkesantokasviksi.
- Kesäkukat tarvitsevat valoa vähintään 6 tuntia päivässä. Valikoi kasvupaikka puutarhan itä-, länsi- tai eteläpuolelta.
- Kovin paahteisessa paikassa kukinta on lyhytkestoista ja kasvit tarvitsevat enemmän vettä. Varjoisessa paikassa kasvu on rehevää ja kukkia kehittyy vähemmän.

KUNNOSTA KASVUALUSTA

Kasvualusta kunnostetaan varhain keväällä, heti kun maa on sulanut.

- Hyvä kasvualustan syvyys useimmille kylvökukille on 30 cm.
- Rikkakasvit ja niiden juuret kerätään tarkkaan pois.
- Mikäli edellisestä maan kalkituksesta on yli kolme vuotta, maa kalkitaan. Levitä dolomiittikalkkia pakkauksen ohjeen mukaan tai puhdasta puuntuhkaa 1litra/m².
- Maa parannetaan tarvittaessa kompostimullalla tai kasvuturpeella. Savimaahan lisätään hiekkaa.
- Lisää eloperäistä lannoitetta, esimerkiksi nlantarakeita pakkauksen ohjeen mukaan.
- Maanparannusaineet ja lannoitteet sekoitetaan lapiolla koko kasvualustan syvyydelle.
- Lopuksi murskataan isot maakokkareet ja harataan maa tasaiseksi, kylvökuntoon.

Jos kylvät kesäkukkia ruukkuun, käytä hyvää peruslannoitettua ostomultaa.

SIEMENET

- Kesäkukkien siemeniä on hyvin saatavana myymälöissä ja ne ovat edullisia.
- Siementen itävyys on hyvä, yleensä 80-90 %.
- Kovapintaisia ja suuria siemeniä kannattaa liottaa muutama tunti vedessä ennen kylvöä.
- Kylvön helpottamiseksi pienet siemenet voi sekoittaa hiekkaan ennen kylvöä. 1 osa siemeniä/2-3 osaa hiekkaa.
- Nopeakasvuisia lajeja, esimerkiksi kesäharsoa voi kylvää 2-3 kertaa kesän aikana.

KYLVETÄÄN SIEMENIÄ

- Kylvä siemenet riviin, näin erotat itämisen jälkeen taimet rikkakasveista.
 - Suunnittele rivinvälit vähintään haravan levyisiksi, että voit harata rivinvälit.
 - Rivistä tulee suora ja vaosta tasasyvyinen, kun painat laudansyrjällä kylvövaon multa. Jos lautaa ei ole, käytä vaon tekemisen haravanvartta tai keppiä.
1. Tee vaot
 2. Kastele kylvövako perusteellisesti
 3. Kylvä siemenet ripotellen
 4. Peitä hienolla mullalla
 5. Taputtele kädellä multa kevyesti.
 6. Merkitse nimitikulla mitä kasvilajia kylvit
 7. Itämisen ajaksi kylvön päälle voi levittää kasvuharson.

MITEN TIHEÄÄN KYLVETÄÄN

Tarkista kasvilajin siemenpussista tarkat ohjeet!

Ohjeelliset	Riviväli cm -	Taimiväli harvennuksen jälkeen cm	Kylvösyvyys cm
Matalat lajit	10-15	4-5	2-3
Keskikorkeat lajit	20-25	10-15	3-5
Korkeat ja haaroittuvat lajit	40-50	20-30	6-8

Kylvä riittävän tiheään.

- Kasvit tukevat toisiaan.
- Rikkaruohot tukahtuvat rehevän kasvuston varjoon.

Harvennus = ylimääräiset taimet poistetaan itämisen jälkeen.

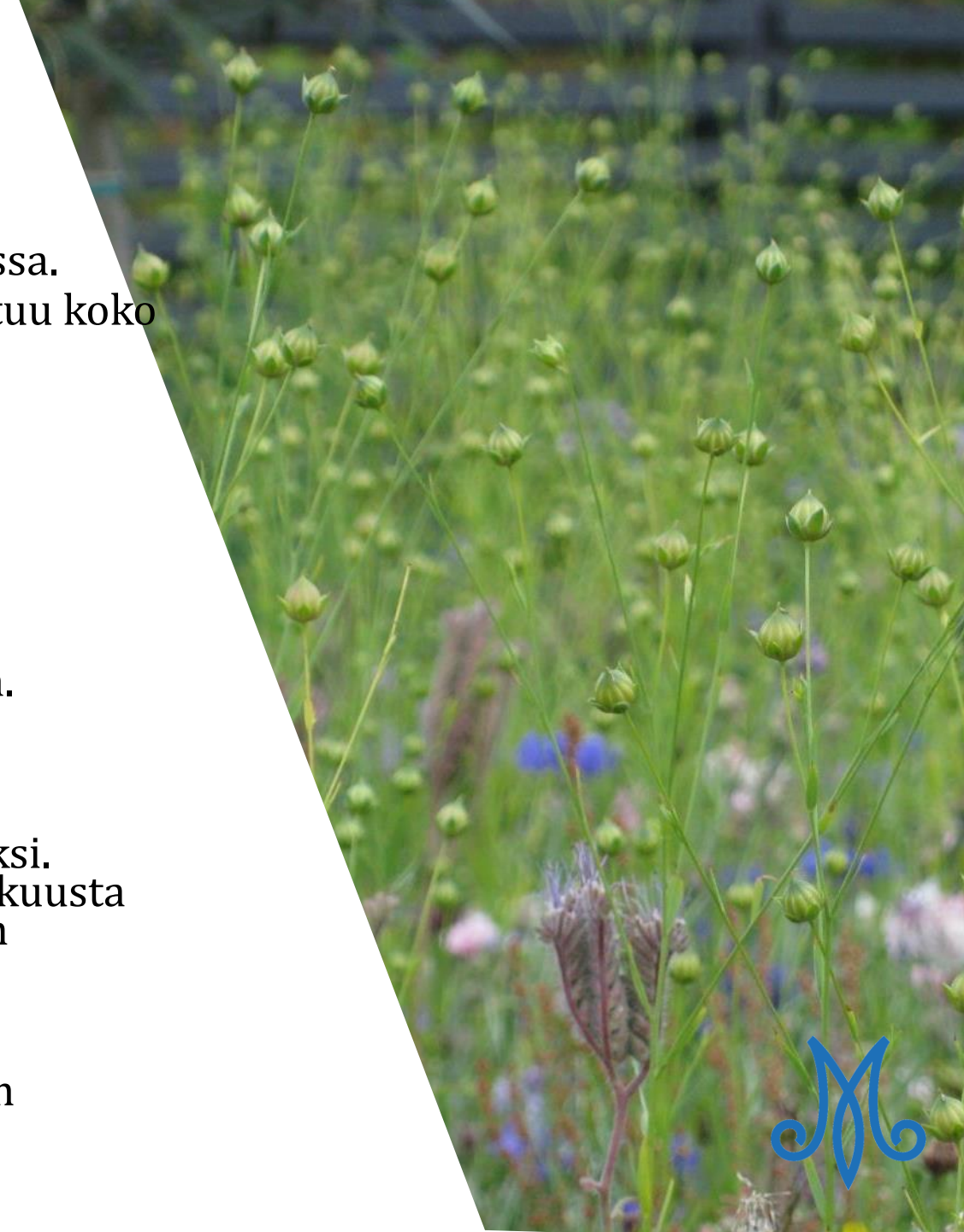
Kesäkukat kukkivat aikaisintaan 4-6 viikon kuluttua kylvöstä.

- Samaan penkkiin voi myös istuttaa **kukkien taimia**, näin penkin kukinta aikaistuu.

KESÄKUKKIEN HOITO

- Kaste kylvöstä erikoisesti itämisvaiheessa ja kasvun alussa.
 - Kastele kerralla niin runsaasti, että kasvualusta kastuu koko juuristoalueen syvyydeltä.
- Harvenna taimet lopulliseen kasvutiheyteen.
- Latvo tarvittaessa (esim. silkkikukka).
- Poista rikkakasvit ja haraa tarvittaessa rivinvälit sateen/kastelun jälkeen.
- Poista kuihtuneet kukat, näin kukinta-aika pitenee.
 - Huolehdi, että kasvi ei leviä siemenistä ympäristöön.
 - Kerää siemeniä talteen.
- Tue kasveja tarvittaessa.
- Kevätlannoituksen ravinteet riittävät yleensä koko kesäksi. Seuraa kasvua ja anna tarvittaessa lisälannoitusta heinäkuusta alkaen reheville kasvilajeille ja kasveille, joiden kasvu on heikkoa.
- Monet kesäkukat sopivat myös leikkokukiksi. Kuvassa on pellava, joka on hyvä leikko- ja kuivakukka.

SUUNNITTELE KESÄKUKKARYHMÄ

Tutustu eri kesäkukkalajeihin ja suunnittele pihalle kesäkukkaryhmä. Ryhmän muoto ja koko voi olla monenlainen.

Eri kasvilajien yhdistelyssä voi käyttää mielikuvitusta.

- Monilajinen, kirjava ryhmä sopii kesäkukkien tyyliin.
- 2-3 lajista saa rauhallisemman kokonaisuuden.
- Pitkä rivi erisävyisiä kehäkukkalajikkeita on komea ja kukkii pitkälle syksyyn.

Huomioi suunnittelussa kasvien

- tilantarve ja korkeus,
- kukinta-aika,
- kukkien värit ja muodot sekä
- lehtien muodot ja sävyt.

Kuva; Kukkaniittyyn lajit kylvetän hajakylvönä. Kypsät siemenet varisevat maahan ja itävät seuraavana vuonna, näin niitystä tulee monivuotinen ilo.

SINISIEVIKKI

Nemophila menziesii

- Sopii hyvin kukkapenkin reunuskasviksi ja menestyy myös parvekelaatikossa ja ruukussa.
- Korkeus noin 20 cm. Nopeakasvuinen.
- Kukkii 5-6 vk:n kuluttua kylvöstä (kuva), heinä-syyskuussa.
'Penny Black' lajike: kukat hyvin tumman purppuranväriset, lähes mustat, terälehtien reunassa hopeanvalkea raita.
- Lehdistö hienoliuskainen ja hieman harmahtava.
- Kestää hyvin syyskylmää.

RUISKAUNOKKI

Centaurea cyanus

- Kasvoi ruispelloissa rikkaruohona 1700-luvulta 1900 luvun alkuun saakka.
- Sopii kedoille, kukkapenkkiin ja ruukkuihin.
- Korkeus 20-80 cm.
- Kukkii heinä-syyskuussa.
- Kukat sinisiä, punaisia tai valkoisia.
- Hyvä mehiläiskasvi.
- Kylvyytyy kasvupaikalleen. Muurahaiset levittävät siemeniä.
- Voi kylvää myös syksyllä.

TARHANEITO

Nigella damascena

- Vanhanajan kesäkukka
- Viihtyy runsasravinteisessa hyvässä maassa ja ei pidä paahteesta.
- Kylvö mahdollisimman aikaisin (tai syyskylvö).
Siemeniä liotetaan ennen kylvöä.
- Korkeus 40-60 cm, taimiväli 10 cm.
- Kukat: sinisen ja punaisen eri sävyjä sekä valkoisia.
- Siemenkodat ovat koristeellisia kuivakukkana.

KESÄHARSO

Gypsophila elegans

- Korkeus 30-50 cm.
- Kasvaa nopeasti, uusintakylvöt 2-3 kertaa kesässä.
- Kukkii heinä-elokuussa.
- Hyvä leikkokukka ja kuivakukka.

PUNAPELLAVA

Linum grandiflorum

- Sopii hyvin kukkapenkin reunuskasviksi.
- Menestyy myös parvekelaatikossa ja ruukussa.
- Korkeus 40-50 cm.
- Liota siemeniä 1-2 tuntia ennen kylvöä.
- Taimien harventaminen 5-10 cm välein, parantaa haaroittumista ja kukintaa.
- Kukkii heinä-syyskuussa.

KESÄMALVIKKI

Lavatera trimestris

- Kukkapenkkiin tai isoon ruukkuun.
- Korkeus 60-90 cm.
- Kukat punaisen eri sävyjä ja valkoisia.
- Kukkii runsaasti heinäkuusta myöhään syksyyn saakka. Esikasvatetut taimet aloittavat kukinnan jo kesäkuussa.
- Hyvä leikkokukka.

PUNAKOSMOS

Cosmos bipinnatus

- Korkeus 50-90 cm.
- Kukkii heinäkuusta myöhäissyksyyn.
- Kukat suuret, punaisen eri sävyjä, valkoisia ja keltaisia, yksinkertaiset tai kerrotut.
- Hyvä leikkokukka.
- Etenkin Pohjois-Suomessa kannattaa taimikasvattaa, että ehtii kukkia.

KOMEASILKKIKUKKA

Clarkia unguiculata

- Korkeus noin 60 cm
- Kukinta heinä-syyskuussa.
- Kukat punaisen eri sävyjä ja valkoisia.
- Osan taimista voi latvoa, jolloin kasvi haaroittuu. Latvotut yksilöt kukkivat hieman myöhemmin ja näin kasvuston kukinta-aika pitenee.

- Sirosilkkikukka, *C. pulchella* on vain 25 cm korkea, kaunis laji. Harvennetaan 10-15 cm taimiväleihin, että kasvi haaroittuu hyvin.

TARHAKEHÄKUKKA

Calendula officinalis

- Kaikkialle puutarhaan, matalat lajikkeet myös ruukkuihin ja parvekelaatikoihin.
 - Korkeus 25-75 cm.
 - Kukat keltaisen ja oranssin eri sävyjä, kukan koko ja kerrannallisuus vaihtelee.
 - Kukkii kesäkuusta myöhäissyksyyn saakka.
-
- Mausteeksi ja väriksi ruokiin sekä sahramin korvikkeena.
 - Koriste-, lääke- ja kosmetiikkakasvi.
 - Karkottaa tuholaisia ja houkuttelee hyödyllisiä ötököitä puutarhaan.

TURKINUNIKKO 'LADYBIRD'

Papaver commutatum

- Penkin reunakasviksi ja ruukkuihin.
- Korkeus 40 cm
- Leppäkertun värinen kevyt kukinto kesä-elokuussa.
- Kylväytyy helposti itse.

KALIFORNIANTULIUNIKKO

Eschscholtzia californica

- Korkeus 40-50 cm.
- Kylvö keväällä aikaisin tai jo syksyllä
- Kukkii heinäkuusta loppukesään, jos kuihtuvat kukat poistetaan. Kukat keltaiset, valkoiset tai punaiset, yksinkertaisia tai kerrottuja.
- Poimi nuppuisina maljakkoon, kestää paremmin.
- Saattaa kylväytyä itse.
- *'Carmine King'* lajikkeella on karmininpunaiset kukat.

ISOAURANKUKKA

- *Agrostemma githago*
- Viihtyy vähäravinteisessa ja kuivassakin maassa, myös ruukussa.
- Pystykasvuinen, hento ja ilmava kasvi.
- Kukkii kesä-heinäkuussa.
- Siemenkodat sopivat kuivakukaksi.

KESÄKUURUOHO

Lunaria annua

- Korkeus noin 90 cm.
- Heinä- elokuussa violetit tai valkoiset, tuoksuvat kukat.
- Hyvä leikkokukka
- Kun siemenet ovat varisseet hopeanhoitoiset lidut kerätään kuivakukiksi. Osan voi jättää talventörröttäjäksi (seuraava dia).
- Kylväytyy helposti.

JÄNÖNHÄNTÄ

Lagurus ovatus

- Korkeus noin 40 cm.
- Kukinta alkaa yleensä elokuussa.
- Koristeheinä, kukinto on kuin jänönhäntä.
- Kuivakukkana.

PENSASKRASSI

Tropaeolum majus

- Sopii pihan kukkapenkkiin ja matalat lajikkeet erinomaisesti ruukkuun ja parvekelaatikkoon. Jotkut lajikkeet myös amppeliin.
- Korkeus noin 40 cm.
- Nopeakasvuinen.
- Kukkii heinäkuulta myöhäissyksyyn. Kukat keltaisen, oranssin ja punaisen eri sävyjä.
- Kerää siemenet talteen seuraavan vuoden kylvöihin.
- Siemeniä voi käyttää kapriksen tavoin, kukkia ja lehtiä ruokien koristeena ja mausteena.
- Kasvi houkuttelee mehiläisiä ja perhosia.

KÖYNNÖS-
KRASSI

RUUSUPAPU

Phaseolus coccineus

- Nopeakasvuinen ja rehevä köynnös.
- 2-4 metriä korkea, myös matalia lajikkeita on.
- Sopii pihalle tai parvekkeelle tuettuna. Vaatii ison ruukun.
- Pavut kylvetään aina hyvin lämmenneeseen maahan. Esikasvatus jouduttaa kukintaa. Liota siemeniä yön yli ennen kylvöä. Taimiväli 20-40 cm.
- Heinä- elokuussa , punaiset, valkoiset tai punavalkoiset kukat
- Palot ovat nuorena syötäviä – kypsennä pavut aina ennen käyttöä.

AURINGONKUKKA

Helianthus annuus

- Saatavana eri lajikkeita
- Korkeus 45 – 300cm
- Kukan väri vaihtelee keltaisesta ruskeanpunaiseen.
- Kukka kääntyy kohti aurinkoa ja houkuttelee pölyttäjiä ja perhosia
- Pitkät auringonkukat ja hunajakukka ovat yhdessä hyvin kaunis kukkiva viherlannoituskasvusto.
- Auringonkukka muokkaa vahvalla juuristollaan maata.
- Syötävät siemenet.

KERÄÄ SIEMENET TALTEEN

KERÄÄ SIEMENIÄ

Monet kesäkukkalajit tuottavat itämiskykyistä siementä, jotka kannattaa kerätä talteen seuraavan vuoden kylvöjä varten.

- Kerää siemeniä kuivalla säällä, kun ne ovat kypsyneet.
 - Vihreät siemenet ovat raakoja, kypsyessään ne tummuvat ja samalla kuivuvat.
- Kuivaa siemenet huoneenlämmössä
- Säilytä siemenet paperipussissa.
- Parhaiten siementen itävyys säilyy kuivassa, pimeässä ja viileässä paikassa.
- Joidenkin lajien siemenet voidaan kylvää jo syksyllä.

Huolehdi, että kasvit eivät leviä ympäristöön vieraslajeiksi.

KUKKAPENKIN SYYSTYÖT

- Kasveja voi jättää talventörröttäjäksi, tai ne voi taittaa mullan päälle. Keväällä kasvijätteet silputaan ja jätetään katteeksi tai muokataan kevyesti maahan.
- Syksyllä voi lisätä kalkkia ja maanparannusaineita.
- Savisen maan voi kääntää syksyllä roudan murustettavaksi.
- Paljas maa peittää syksyllä esimerkiksi kuivilla puiden lehdillä.

A field of purple cosmos flowers is shown against a soft, golden sunset sky. The flowers are in various stages of bloom, with some in sharp focus in the foreground and others blurred in the background. The lighting is warm and directional, coming from the upper right, creating a gentle glow on the petals and highlighting the texture of the flowers. The overall mood is peaceful and celebratory.

ILOA
KESÄKUKISTA!

 Martat